

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อให้การพิจารณาของรัฐบาลของรัฐวิสาหกิจเป็นไปด้วยความเหมาะสมกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและการแข่งขัน รวมทั้งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐวิสาหกิจให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๓”

๒. หลักเกณฑ์นี้ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป

๓. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๕

๔. ในหลักเกณฑ์นี้

๔.๑ งบประมาณ หมายถึง รายการลงทุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔ โดยให้รวมถึงรายจ่ายที่เป็นสัญญาเช่าตามมาตรฐานการบัญชี

งบประมาณ แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ (๑) งบประมาณเพื่อการดำเนินงานปกติ ประกอบด้วย งบประมาณที่ขออนุมัติรายปี และงบประมาณที่ทำเป็นแผนระยะยาว และ (๒) งบประมาณที่ทำเป็นโครงการ

๔.๒ การลงทุนในหมวดเครื่องจักรอุปกรณ์ ให้รวมถึงรายการลงทุนจัดหายานพาหนะที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานหรือให้บริการตามภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจ

๔.๓ การลงทุนในหมวดลงทุนอื่น ๆ หมายถึง รายการลงทุนจัดหาสินทรัพย์ถาวรเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งไม่สามารถจัดเข้าในหมวดใดหมวดหนึ่งที่มีชื่อระบุไว้แล้วได้ เช่น ค่าศึกษาออกแบบ การจัดตั้งบริษัทลูก และการร่วมทุนกับเอกชนหรือหน่วยงานอื่น เป็นต้น

๔.๔ การลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การจัดหาระบบ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานหรือบริหารจัดการ

๔.๕ วงเงินสำรองในงบประมาณ แบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๔.๕.๑ เงินสำรองราคา หมายถึง วงเงินที่ตั้งไว้ใช้ในกรณีที่ราคาของรายการลงทุนปรับสูงขึ้นจากที่ได้รับอนุมัติไว้เดิม

๔.๕.๒ เงินสำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วน หมายถึง วงเงินที่ตั้งไว้ในกรณีที่มีการจัดหาสินทรัพย์ถาวรเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้เดิม ซึ่งรัฐวิสาหกิจจำเป็นต้องเร่งจัดหา เพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง โดยมีได้เกิดจากเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อการดำเนินงานตามภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจ

๔.๖ งบประมาณฉุกเฉิน หมายถึง การลงทุนเพื่อจัดหาสินทรัพย์ถาวรหลักมาเปลี่ยนแทนสินทรัพย์เดิมทันที เนื่องจากเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีผลกระทบร้ายแรง ทำให้การดำเนินกิจการตามภารกิจหลักของรัฐวิสาหกิจต้องหยุดชะงักหรือเกิดความเสียหายอย่างรุนแรง (ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๑) โดยเป็นการลงทุนเพิ่มเติมจากกรอบการลงทุนที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว ในปีงบประมาณนั้น

๔.๗ งบลงทุนผูกพัน หมายถึง งบลงทุนผูกพันดำเนินการ และผูกพันการจ่ายเงิน โดยงบลงทุนผูกพันดำเนินการให้หมายถึงรายการที่ยังมิได้ผูกพันสัญญา และงบลงทุนผูกพันการจ่ายเงินให้หมายถึงรายการที่ได้ผูกพันสัญญาไว้แล้วและอยู่ระหว่างการเบิกจ่ายลงทุน ทั้งนี้ ให้รัฐวิสาหกิจแสดงรายการและวงเงินที่จะขอผูกพันไว้ในการเสนองบลงทุนประจำปีด้วย

๔.๘ เงินเหลือจ่าย หมายถึง ส่วนต่างของวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติกับวงเงินที่ผูกพันสัญญาได้จริงในรายการนั้น ๆ

๕. การเสนองบลงทุน

การเสนองบลงทุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๕ ให้รัฐวิสาหกิจนำเสนองบลงทุนต่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณา ก่อนนำเสนอกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบ

๖. หลักเกณฑ์วงเงินขั้นต่ำ

๖.๑ กำหนดวงเงินขั้นต่ำของรายการในแต่ละหมวดของงบลงทุน เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณางบลงทุนให้เกิดความคล่องตัวแก่รัฐวิสาหกิจ โดยจำแนกรัฐวิสาหกิจตามขนาดการลงทุนเป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑	ขนาดการลงทุนน้อยกว่า	๕๐๐	ล้านบาท
กลุ่มที่ ๒	ขนาดการลงทุนตั้งแต่	๕๐๐ – ๒,๐๐๐	ล้านบาท
กลุ่มที่ ๓	ขนาดการลงทุนมากกว่า	๒,๐๐๐	ล้านบาท

โดยแต่ละกลุ่มจะกำหนดวงเงินขั้นต่ำในหมวดการลงทุน ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

หมวดการลงทุน	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๒	กลุ่มที่ ๓
สิ่งก่อสร้าง	๒	๑๐	๕๐
เครื่องจักรอุปกรณ์	๕	๓๐	๕๐
ยานพาหนะ	๒	๒	๒
อื่น ๆ (เฉพาะการจัดตั้ง/การร่วมลงทุน/การเพิ่มทุนในบริษัทในเครือหรือบริษัทลูก)	๑๐	๒๐	๓๐

๖.๒ การลงทุนในรายการที่ไม่เกินวงเงินขั้นต่ำ คณะอนุกรรมการพิจารณางบลงทุนประจำปีของรัฐวิสาหกิจจะไม่พิจารณาในรายละเอียดของรายการ รัฐวิสาหกิจไม่ต้องจัดส่งรายละเอียดของรายการ แต่ให้เสนอวงเงินรวมและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนเป็นรายหมวดไว้ในการเสนอขออนุมัติงบลงทุนประจำปี ทั้งนี้ หากรวมรายการลงทุนที่ไม่เกินวงเงินขั้นต่ำแล้วมีวงเงินลงทุนรวมของแต่ละหมวดการลงทุนสูง คณะอนุกรรมการพิจารณางบลงทุนประจำปีของรัฐวิสาหกิจอาจขอรายละเอียดของรายการลงทุนนั้น ๆ ประกอบการพิจารณา โดยอาจมีข้อสังเกตหรือความเห็นดังเช่นงบทำการ และเมื่อรัฐวิสาหกิจได้รับอนุมัติวงเงินงบประมาณของรายการเหล่านี้ไปแล้ว การลงทุนให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่จะดูแลให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี หรือระเบียบต่าง ๆ ที่วางไว้ เช่น ดูแลให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ หรือตามราคามาตรฐานของสำนักงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเป็นผู้ตรวจสอบต่อไป

๗. การเสนอและวิธีปฏิบัติของหมวดเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องมือเครื่องใช้ขนาดเล็ก

การลงทุนในหมวดเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องมือเครื่องใช้ขนาดเล็กที่มีอายุใช้งานเกินกว่า ๑ ปี ซึ่งเป็นสินทรัพย์ถาวร ให้อนุโลมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วงเงินขั้นต่ำข้อ ๖.๒

๘. การเปลี่ยนแปลงรายการ

๘.๑ การเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนที่ไม่เกินวงเงินขั้นต่ำ

สามารถเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนได้ภายในหมวดเดียวกัน โดยให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการเปลี่ยนแปลงรายการนั้น

๘.๒ การเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนที่เกินกว่าวงเงินขั้นต่ำ

สามารถเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนได้ภายในหมวดเดียวกัน โดยให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ ในกรณีดังต่อไปนี้

๘.๒.๑ กรณีงบลงทุนที่ขออนุมัติรายปี ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของรายการที่มีใช้สาระสำคัญ เช่น การเปลี่ยนคุณลักษณะของอุปกรณ์ เป็นต้น โดยยังคงกรอบวงเงินอนุมัติรายปีและวัตถุประสงค์การใช้งานเดิม

๘.๒.๒ กรณีงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาว และงบลงทุนที่ทำเป็นโครงการ ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงรายการลงทุน โดยไม่ทำให้วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวงเงินของแผนระยะยาว หรือโครงการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้รับอนุมัติ

การเปลี่ยนแปลงรายการในข้อ ๘.๑ และข้อ ๘.๒ อาจทำให้รายการที่เปลี่ยนแปลงมีวงเงินลงทุนสูงขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจสามารถโอนเงินเหลือจ่าย หรือจะใช้จากเงินสำรองราคามาสมทบก็ได้ โดยไม่ต้องเสนอขออนุมัติ (ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔)

ทั้งนี้ ให้รายงานการเปลี่ยนแปลงรายการลงทุน การโอนเงินเหลือจ่าย และการใช้สำรองราคาให้สำนักงานฯ เพื่อทราบด้วย

๙. การโอนเงินเหลือจ่ายระหว่างรายการ

การโอนเงินเหลือจ่ายระหว่างรายการกรณีงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาว หรืองบลงทุนที่ทำเป็นโครงการ ให้โอนได้ภายใต้แผนระยะยาวหรือโครงการเดียวกัน

๑๐. การเกลี่ยวงเงินเบิกจ่ายลงทุน

การเกลี่ยวงเงินเบิกจ่ายลงทุน สามารถเกลี่ยจ่ายได้ทุกรายการที่ได้รับอนุมัติในงบประมาณของรัฐวิสาหกิจนั้น ทั้งนี้ การเบิกจ่ายลงทุนต้องไม่เกินวงเงินอนุมัติดำเนินการของรายการลงทุนนั้น และไม่เกินวงเงินอนุมัติเบิกจ่ายลงทุนรวมของรัฐวิสาหกิจ

๑๑. การตั้งและการขอผูกพันเงินสำรอง

๑๑.๑ ให้รัฐวิสาหกิจตั้งวงเงินสำรองราคาไว้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของวงเงินลงทุนที่ขออนุมัติ โดยงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาวและงบลงทุนที่ทำเป็นโครงการให้ตั้งวงเงินสำรองราคาไว้ในแต่ละแผนระยะยาวและโครงการ สำหรับสำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วนให้ตั้งวงเงินได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๑๑.๒ การใช้สำรองราคาในแต่ละรายการ สามารถใช้ได้เกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของวงเงินงบประมาณรายการนั้น แต่ต้องไม่เกินยอดรวมของสำรองราคาที่ได้รับอนุมัติ

๑๑.๓ การขอผูกพันเงินสำรอง

๑๑.๓.๑ สำรองราคา ให้ผูกพันมาได้ตามสัญญาหรือที่จะลงนามในสัญญา

๑๑.๓.๒ สำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้ผูกพันมาได้เฉพาะที่มีรายการลงทุนแล้ว

๑๒. หลักเกณฑ์อื่น ๆ

๑๒.๑ งบลงทุนที่ขออนุมัติรายปี กำหนดให้ผู้พ้นได้เป็นเวลา ๑ ปี หลังจากนั้นหากปรากฏว่ายังมีได้ดำเนินการแต่อย่างไร ให้รัฐวิสาหกิจยกเลิกรายการผู้พ้นนั้น ๆ และถ้าประสงค์จะดำเนินการอีกก็ให้เสนอขออนุมัติในงบลงทุนประจำปี

๑๒.๒ รายการลงทุนใดในงบลงทุนประจำปี ที่สำนักงบประมาณกำหนดราคามาตรฐานก็ให้ดำเนินการตามราคามาตรฐานของปีงบประมาณนั้นด้วย

๑๒.๓ การนำเสนอขออนุมัติการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้จัดทำเป็นงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาว

๑๒.๔ การลงทุนในสัญญาเช่าตามมาตรฐานการบัญชี ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้จากกิจกรรมหลักโดยตรงของรัฐวิสาหกิจ ไม่ต้องจัดส่งรายละเอียดของรายการ แต่ให้เสนอวงเงินรวมเป็นรายหมวดไว้ใน การเสนอขออนุมัติงบลงทุนตามแบบที่สำนักงานฯ กำหนด

๑๓. งบลงทุนเพิ่มเติมระหว่างปี

๑๓.๑ การจัดทำงบลงทุนเพิ่มเติมในระหว่างปีงบประมาณ ให้นำเสนอสำนักงานฯ ก่อนสิ้นไตรมาสแรกในปีงบประมาณของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ หรือตามความจำเป็นแล้วแต่กรณี และให้สำนักงานฯ พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับงบลงทุนจากกระทรวงเจ้าสังกัด

๑๓.๒ การขอผู้พ้นงบลงทุนเพิ่มเติมในระหว่างปีงบประมาณ ให้ขอผู้พ้นวงเงินดำเนินการทั้งรายการที่ได้ผู้พ้นสัญญาไว้แล้วและที่ยังมิได้ผู้พ้นสัญญา สำหรับวงเงินเบิกจ่ายลงทุนให้ประมาณการตามงวดงานในสัญญาหรือตามแผนดำเนินงาน และในระหว่างรอผลการพิจารณาผู้พ้นงบลงทุนในส่วนที่ได้ผู้พ้นสัญญาไว้แล้ว หากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเห็นว่ามียุทธศาสตร์การลงทุนใดที่ไม่ดำเนินการต่อเนื่องแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐวิสาหกิจ ให้ดำเนินการในรายการดังกล่าวไปได้โดยไม่ต้องรอผลการพิจารณา ทั้งนี้ ให้รวมถึงงบสำรองราคาและงบสำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วนด้วย

๑๓.๓ โครงการใหม่ที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในปีงบประมาณใด ให้ดำเนินการและเบิกจ่ายลงทุนได้ในปีงบประมาณนั้นโดยไม่ต้องส่งให้สำนักงานฯ พิจารณาอนุมัติอีก แต่ให้แจ้งเพื่อทราบ สำหรับปีต่อไปให้นำเสนอตามขั้นตอนของงบลงทุนประจำปี

รายชื่อรัฐวิสาหกิจจำแนกกลุ่มตามขนาดการลงทุน ณ ปี ๒๕๖๓

รัฐวิสาหกิจประเภททั่วไป

กลุ่มที่ ๑

๑. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๒. การยางแห่งประเทศไทย
๓. บริษัท ขนส่ง จำกัด
๔. บริษัท ไทยแลนด์ พรีวิลเลจ คาร์ด จำกัด
๕. บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด
๖. บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด
๗. บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด
๘. บริษัท อุรุกรุงเทพ จำกัด
๙. โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต
๑๐. โรงพิมพ์ตำรวจ
๑๑. สถาบันการบินพลเรือน
๑๒. สำนักงานธนาคุณเคราะห์
๑๓. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
๑๔. องค์การคลังสินค้า
๑๕. องค์การจัดการน้ำเสีย
๑๖. องค์การตลาด
๑๗. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
๑๘. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
๑๙. องค์การสวนพฤกษศาสตร์
๒๐. องค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์
๒๑. องค์การสะพานปลา
๒๒. องค์การสุรา กรมสรรพสามิต

กลุ่มที่ ๒

๑. การกีฬาแห่งประเทศไทย
๒. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๓. การยาสูบแห่งประเทศไทย
๔. บริษัท กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
๕. บริษัท พีอีเอ เอ็นคอม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
๖. บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด
๗. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
๘. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
๙. องค์การพิพิธภัณฑิ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ
๑๐. องค์การเภสัชกรรม
๑๑. องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

กลุ่มที่ ๓

๑. การเคหะแห่งชาติ
๒. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๓. การท่าเรือแห่งประเทศไทย
๔. การประปานครหลวง
๕. การประปาส่วนภูมิภาค
๖. การไฟฟ้านครหลวง
๗. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๘. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๙. การรถไฟฟ้านครหลวงแห่งประเทศไทย
๑๐. การรถไฟแห่งประเทศไทย
๑๑. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด